

Riktlinje

För röstmottagare

Herrljunga
kommun

Dokumentinformation

Diarienummer: VN-2026-00017
Fastställt: Valnämnden 2026-01-19 § 4
Senast reviderad: Valnämnden 2026-04-14 § 24
Giltig till: Tills vidare
Dokumentansvarig: Administration- och kommunikationschef

Innehållsförteckning

1. Inledning	4
2. Röstmottagare	4
2.1 Rekrytering av röstmottagare	4
2.2 Arbetet som röstmottagare	5
2.3 Ordförande och vice ordförande i vallokal	5
2.5 Ersättning till röstmottagare	6
2.6 Efter valet	7

1. Inledning

Genomförande av val ska präglas av objektivitet, det vill säga saklighet och opartiskhet. Väljarna ska ha ett högt förtroende för valets genomförande. Den som är förordnad som röstmottagare eller som vid rösträkning arbetar som rösträknare utför sådant arbete som innehåller befogenheten att bestämma om rättigheter och skyldigheter. Sådana befogenheter innebär myndighetsutövning som ska utövas objektivt.

I vallagen finns inga regler för vem som kan vara röstmottagare utöver kravet på att röstmottagare ska ha genomgått sådan utbildning som behövs för uppdraget. Valmyndigheten uppmuntrar dock valnämnderna att fatta beslut om vilka principer och regler som ska gälla vid rekrytering av röstmottagare.

Att arbeta som röstmottagare vid val är ett mycket ansvarsfullt uppdrag och ett bidrag till demokratin. För att vara lämplig för uppdraget krävs noggrannhet, gott bemötande och god samarbetsförmåga.

2. Röstmottagare

2.1 Rekrytering av röstmottagare

Vid rekrytering av röstmottagare till kommunens röstmottagningsställen (vallokaler och förtidsröstningslokaler), till valnämndens rösträkning onsdagen efter valdagen samt ambulerande röstmottagning ska följande principer tillämpas:

- Personen ska ha fyllt 18 år innan tjänstgöring påbörjas.
- Personen ska behärska svenska i både tal och skrift. Kunskap i stora invandrarspråk och minoritetsspråk är meriterande.
- Personen anses vara noggrann, samarbetsvillig, serviceinriktad och stresstålig.
- Röstmottagarna ska så långt som möjligt spegla befolkningen i kommunen vad gäller ålder, kön och etniskt ursprung.
- Person som kandiderar på lista för gällande val ska inte förordnas som röstmottagare.
- Släktingar till personer som kandiderar på lista ska i första hand inte förordnas som röstmottagare. Med släktingar avses i Herrljunga kommun make, maka, sambo, barn, förälder, syskon, särbo eller en medlem i en bonusfamilj. Om antalet röstmottagare inte räcker till och kommunen är i behov kan dock släktingar arbeta som röstmottagare. Dessa ska dock inte räkna eller på annat sätt hantera rösterna vid rösträkningen i det val kandidaturen avser. Det är röstmottagarens eget ansvar att se till så att hen inte räknar eller hanterar röster i det aktuella valet under rösträkningen.
- Den som tjänstgör som ledamot eller ersättare i riksdagen, regionfullmäktige, kommunfullmäktige, kommunstyrelsen eller annan partipolitisk nämnd/utskott/beredning/styrelse under nuvarande mandatperiod ska inte förordnas som röstmottagare.
- Personen ska ha grundläggande IT-kunskaper.
- Delta i valnämndens obligatoriska utbildning inför valet. Utbildning sker både digitalt och fysiskt.

Personer som tidigare varit röstmottagare som uppfyller kriterierna ovan och som fortfarande bedöms lämpliga för uppdraget ska i första hand ges nytt förtroende att arbeta som röstmottagare. Vid nyrekrytering av röstmottagare förordnas i första hand personer som har någon kompetens som

bedöms värdefull för uppdraget, till exempel erfarenhet från likartade uppdrag eller relevanta språkkunskaper.

Intresseanmälan som röstmottagare sker via e-tjänst på kommunens hemsida.

Den som är ansvarig för att förordna röstmottagare och rösträknare ska undvika att exempelvis hantera ansökningar från anhöriga. Detta gäller både valnämndens ledamöter och tjänstgörande ersättare men även anställd personal i kommunen.

Valnämnden har tolkningsföreträde och beslutar om vem som ska utses som röstmottagare.

2.2 Arbetet som röstmottagare

För röstmottagare som tjänstgör i förtidsröstningslokal och vallokal liknar arbetsuppgifterna varandra. Vissa skillnader förekommer också. Nedan listas de mest centrala arbetsuppgifterna.

I arbetsuppgifterna under förtidsröstningen ingår bland annat:

- Hjälpa till att möblera lokalen innan förtidsröstningen påbörjas tillsammans med de som ingår i teamet.
- Se till att det är god ordning i röstningslokalen både i och utanför
- Hålla ordning i valsedelsstället/-en.
- Ta emot röster och registrera röster i väljarförteckningen, samt lägga röster i uppsamlingslådan.
- Hjälpa de väljare som ber om det .
- Granska och räkna fönsterkuvert efter att röstningslokalen stängt.
- Hjälpa till att återställa lokalen vid dagens slut.

I arbetsuppgifterna under valdagen ingår bland annat:

- Se till att det är god ordning i vallokalen både i och utanför
- Hålla ordning i valsedelsstället/-en.
- Ta emot röster och pricka av i röstlängden samt lägga röster i valurnan.
- Hjälpa de väljare som ber om det.
- Granska och räkna röster efter att vallokalen stängt.
- Hjälpa till att återställa lokalen vid valdagens slut.

Utöver tjänstgöring i förtidsröstningslokal och vallokal kommer även vissa röstmottagare att tjänstgöra vid valnämndens rösträkning onsdagen efter valet.

I arbetsuppgifterna vid valnämndens rösträkning ingår bland annat:

- Pricka av förtidsröster i röstlängden.
- Lägga röster i valurnan.
- Granska och räkna röster.

2.3 Ordförande och vice ordförande i vallokal

En röstmottagare tjänstgör som ordförande i den vallokal som finns för valdistriktet. Ordförande har goda kunskaper om val och leder arbetet i vallokalen. Vallokalens ordförande är suverän om att besluta om ordning och arbetsuppgifter i vallokalen och deras beslut ska följas.

Vice ordförande i vallokal har goda kunskaper om val och leder arbetet i vallokalen när ordförande inte tjänstgör.

Ordföranden och vice ordföranden genomgår specifik utbildning som är inriktad på ordförandeskapet. Ordföranden och vice ordföranden ansvarar för möblering av vallokalen dagen innan valet.

2.4 Placering av röstmottagare

I varje röstnings- och vallokal ska det finnas minst en röstmottagare med tidigare erfarenhet av val. Varje vallokal ska bemannas med tio röstmottagare och varje röstningslokal ska bemannas med fyra röstmottagare per pass (pass om 3-5 timmar).

Röstmottagare placeras i största möjliga utsträckning i närheten av folkbokföringsadress eller baserat på lämnat önskemål vid lämnad intresseanmälan. Utifrån behov kan dock röstmottagare komma att placeras i samtliga valdistrikt i kommunen.

Enligt direktiv från Valmyndigheten ska inte fler än två röstmottagare från samma familj tjänstgöra i samma distrikt vilket tas i beaktning vid placering. Personer med nära släktskap ska inte tjänstgöra som röstmottagare i samma valdistrikt eller i samma röstningslokal. Det är dock möjligt för personer med nära släktskap att tjänstgöra som röstmottagare i olika valdistrikt i samma byggnad. Med nära släktskap avses make/maka/sambo/barn/föräldrar/syskon/mor- och farföräldrar och barnbarn.

2.5 Ersättning till röstmottagare

Ersättning till röstmottagare regleras i enlighet med kommunens reglemente för arvoden, ersättningar och bestämmelser för förtroendevalda.

För valen 2026 gäller följande ersättningsnivåer:

Arvode för obligatorisk utbildning

500 kr

Arvode under förtidsröstning

För första timman: 303 kr

Därefter per påbörjad halvtimme: 117 kr

Ersättning under valdagen

Ordförande i vallokal: 5 000 kr

Vice ordförande i vallokal: 4 500 kr

Övriga röstmottagare i vallokal: 3 500 kr.

Reserver som inte kallas in: 500 kr

Arvode vid valnämndens rösträkning

För första timman: 303 kr

Därefter per påbörjad halvtimme: 117 kr

Reserver som inte kallas in: 250 kr

Övrigt

Ersättning utgår för eventuella kostnader till och från röstmottagningsställen och utbildningsplats om avståndet överstiger 3 km, med belopp per km enligt kommunens bilersättningsavtal.

2.6 Efter valet

Efter genomfört uppdrag som röstmottagare kommer en enkät att skickas ut till samtliga röstmottagare. Det är frivilligt att svara på enkäten.

Efter valet kommer valnämnden att genomföra en utvärdering av valet. Vid detta tillfälle är de röstmottagare som tjänstgjort som ordförande och vice ordförande i vallokal välkomna att delta.